

עבד הכי והכי אע"ג דממילא הויא הוראה, דהא אמר ליה רבי לרב יצחק בר אבדימי שנכנס אחריו לבית המרחץ ובקש להניח לו פך של שמן באמבטי ואמר לו טול בכלי שני ותן, וגמרינן [מיניה] דשמן יש בו משום בשול וכלי שני אינו מבשל והפשוט לא זהו בשולו.

ובירושלמי התירו לשאול הלכות בית הכסא בבית הכסא והלכות בית המרחץ בבית המרחץ, דגרסינן התם⁴⁵² שואלין הלכות המרחץ בבית המרחץ והלכות בית הכסא בבית הכסא כהדא רבי שמעון בן אלעזר על מסחי עם רבי מאיר אמר ליה מהו שנדיח אמר ליה אסור מהו שנקנח אמר ליה אסור, ולא כן שאל שמואל לרב מהו לענות אמן במקום המטונף ואמר ליה אסור ואסור דאמרית לך אסור, כלומר דהאי איסור דאמרי לך אלו שאלתני על כך במקום המטונף היה אסור לי לאמרו. אשכח תני שואלין הלכות בית המרחץ בבית המרחץ והלכות בית הכסא בבית הכסא. וכתב הרמב"ן ז"ל⁴⁵³ דמסתברא דגמרא דילן לא שריא אלא לאפרושי מאיסורא, ומעשה דרבי מאיר לאו הכי הוה כדמיתנין ליה בירושלמי אלא כדאיתא בגמרא דילן בקש להדיח לו קרקע אמר לו אין מדיחין וכו'.

האמצעי הוא שאמר לו אין משיבין במרחץ, והיינו דתניא בתוספתא כשיצא אמר אין משיבין, כלומר כשיצא אמר לו כן, וכשיצא מבית האמצעי לבית החיצון אמר לו עיקר טעמו של דבר דהיינו אני לא באתי בגבולה, והיינו מתניתין דאמר אמר לו אין משיבין במרחץ, פירש בבית האמצעי, כשיצא, פירוש לבית החיצון, אמר לו אני לא באתי בגבולה, דהיינו עיקר טעמו של דבר. ולפי פירוש זה למדנו שכל מקום שמותר להרהר מותר להשיב אם נשאל על דבר ולומר אסור או מותר ובלבד שלא ישיב עיקר הטעם.

⁴⁵⁰ וגרסינן בפרק כירה⁴⁵¹ אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן בכל מקום מותר להרהר, כלומר בדברי תורה, חוץ מבית הכסא ומבית המרחץ, בבית פנימי וכדפירשי, אמר אביי דברים של קדש, כלומר דברי תורה, אסור לאמרן בלשון חול, כלומר במקום הטנופת, ודברים של חול מותר בלשון הקדש. ומוכח התם דלאפרושי מאיסורא אפילו בלשון הקדש מותר, ודיקנין הכי מדאמ' ליה (ל') מאיר אין מדיחין ואין סכין וטעמא דמילתא דילמא אתי לאשוויי גומות. ומוכח נמי התם דאפילו בלאו אפרושי מאסורא שרי למימר בבית המרחץ ובבית הכסא

סליק פרקא בס"ד